

Posudek

Bakalářská práce autora Jana Kubáska s názvem *Preferenční hlasování ve volbách do PS ČR* se zabývá institutem preferenčního hlasování a jeho uplatněním ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Toto téma je sice již do jisté míry zmapované, ale autor argumentuje tím, že se na poslední dvoje volby do PS (2010, 2013) nesoustředí žádná práce (respektive pouze několik málo prací se soustředí na volby v roce 2010). S přihlédnutím k této okolnosti a také k možnosti srovnání těchto dvojích voleb s předešlými v analytické části práce je výběr tématu dobrý.

Z hlediska struktury se práce skládá z úvodu, první – teoretické – části, analytické části a závěru. Analytická část je ještě rozdělena na dvě samostatné kapitoly, přičemž první z nich je věnována rozboru výše zmíněných voleb na základě dat z Českého statistického úřadu a serveru volby.cz a druhá je do velké míry věnována hledání „ideálního kandidáta“, kterému by volič nejpravděpodobněji udělil svůj preferenční hlas. V této části autor pracuje částečně opět s daty z ČSÚ a částečně s daty posbíranými pomocí vlastního dotazníku. Ke struktuře práce mám pouze drobnou výtku: výzkumná část práce mohla být jedinou kapitolou. Jinak je práce členěna přehledně a jednotlivé kapitoly a podkapitoly na sebe plynule navazují.

K obsahovému hledisku mám dvě připomínky. Teoretickou část práce v tomto případě tvoří v podstatě souhrn volebního zákona a jeho změn, ke kterým od devadesátých let docházelo. Autor nastiňuje, z jaké definice preferenčního hlasování v práci vychází, a poté se již věnuje pouze zmíněným právním nastavením systému v době voleb do PS. Na konci kapitoly také přidává shrnutí vývoje preferenčního hlasování, jež je dle mého názoru poněkud nadbytečné. Ačkoliv je faktem, že se u takového typu práce musí brát ohled na specifické nastavení v daném státě, autor mohl teoretickou část obohatit například o diskuzi zaměřenou na psychologii voliče (třeba i s ohledem na třetí část práce) či na personalizaci politiky a podobná témata, která s preferenčním hlasováním úzce souvisí. Jistě by pak mohl vycházet i z mnoha zahraničních textů, s čímž souvisí moje druhá připomínka. Autor z nich totiž čerpal pouze velmi omezeně. Vzhledem k tomu, jak autor přistoupil k teoretické části práce, je to však očekávané.

V analytické části autor zjišťuje sílu institutu preferenčního hlasování, tj. kolik poslanců díky němu získává mandáty, ukazuje, jak by výsledky z posledních dvou voleb do PS vypadaly, pokud by došlo (nebo nedošlo) k některým změnám, zjišťuje zájem voličů o preferenční hlasování a také to, jak se voliči rozhodují, když chtějí udělit preferenční hlas. Posledně jmenovanou věc zjišťuje ve třetí kapitole, kde také hledá „ideálního kandidáta“ – příjemce preferenčního hlasu voliče. Autor v analytické části velmi dobře argumentuje a dokládá, že síla preferenčního hlasování se u dvojích posledních voleb do PS oproti předchozím poměrně razantně zvýšila. Problémovou částí analýzy je to, že autor chtěl mimo jiné zjišťovat také zájem voličů o preferenční hlasování, ale ani pro tento účel nezahrnul do analýzy všechny politické strany a jejich kandidáty (nelze předpokládat, že kandidátům stran,

kteřé získaly méně než pět procent hlasů, nebyl udělen ani jeden preferenční hlas). Zjišťování zájmu voličů by bylo relevantní pouze tehdy, pokud by byly do analýzy zařazeny všechny strany, které se v daném roce účastnily voleb. Jinak se však jedná o kvalitní analýzu a zajímavá je zejména její druhá část založená mimo jiné na dotazníkovém šetření, kde se autor snaží zjistit, které faktory nejvíce přispívají k zisku preferenčního hlasu. Na základě výsledků se pak snaží vytvořit profil „ideálního příjemce preferenčního hlasu“, který sice není příliš konkrétní, ale analýza samotná může napovědět mnohé o důležitosti jednotlivých faktorů. Autor v práci dochází k závěru, že současné nastavení preferenčního hlasování není nutné nijak měnit, s čímž se dá na základě poznatků z jeho analýzy a srovnání s předešlými volbami souhlasit.

Z jazykového a formálního hlediska je práce naprosto v pořádku a vyhovuje požadavkům. Objevuje se v ní sice několik gramatických chyb, ale to je u práce tohoto rozsahu omluvitelné.

Bakalářská práce autora Jana Kubáska je poměrně zdařilým příspěvkem ke zkoumání institutu preferenčního hlasování v české politologii. Její nedostatky v teoretické části vyvažuje analýza, která jde do hloubky a nahlíží zkoumaný problém z různých perspektiv.

Práci **doporučuji** k obhajobě.

V Hradci Králové dne 22. 8. 2015

Tomáš Herčík